

DANUBIUS UNIVERSITY
FACULTY OF SOCIAL STUDIES

The abstracts of scientifically-methodological works
by the results of international scientific and pedagogical internship

**«PEDAGOGICAL EDUCATION IN MODERN UNIVERSITY –
PROJECT-BASED APPROACH TO THE WORK
ORGANIZATION ACCORDING TO THE GUIDELINES
OF THE EUROPEAN QUALIFICATIONS FRAMEWORK
(EXPERIENCE OF THE PANEUROPEAN UNIVERSITY)»**

March 22-24, 2017

Sládkovičovo, Slovak Republic, 2017

The abstracts of scientifically-methodological works
by the results of international scientific and pedagogical internship

**«PEDAGOGICAL EDUCATION IN MODERN UNIVERSITY –
PROJECT-BASED APPROACH TO THE WORK ORGANIZATION
ACCORDING TO THE GUIDELINES OF THE EUROPEAN
QUALIFICATIONS FRAMEWORK (EXPERIENCE OF THE
PANEUROPEAN UNIVERSITY)»**

March 22-24, 2017

Sládkovičovo, Slovak Republic

«Pedagogical education in modern university – project-based approach to the work organization according to the guidelines of the European Qualifications Framework (experience of the Paneuropean University)» : the abstracts of scientifically-methodological works by the results of international scientific and pedagogical internship, which was organized by Danubius University for scientists of Ukrainian universities on March 22–24, 2017 in Sládkovičovo, Slovak Republic.

3. No selective «feedback». Computers cannot replace the teacher and student interaction during lectures or practical classes where the teacher can answer the questions.

4. High costs time. It requires a significant amount of time to create multimedia training course.

5. Accessibility. Not all students have access to hardware and software that can limit the ability to use multimedia in teaching.

6. The problem of assimilation of information from a computer monitor. It is more difficult to read information from the computer screen.

Thus, multimedia learning is a modern and advanced technology, providing more opportunities for teachers and students compared to traditional means.

References:

1. Goncharenko S.U. Ukrainian Pedagogical encyclopedic dictionary / S.U. Goncharenko. – 2nd ed., Ext. and straighten. – Rivne : Volynski oberehy, 2011. – 522 p.

2. Hofstetter Fred T. Multimedia literacy / Fred T. Hofstetter, 3rd ed. – Boston : McGraw-Hill-Irwin, 2001. – 418 p.

3. Stavytska I.V. The Formation of Foreign Language Competence of Master's Students in Mechanical Engineering by Means of Multimedia. Unpublished candidate dissertation Institute of Higher Education of NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. – 2015.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ Й НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ МОДЕЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ СИСТЕМИ

Столяренко О. В.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов*

*Вінницького національного технічного університету
м. Вінниця, Україна*

Наш час характеризується зміною парадигмальних засад і реформуванням вищої освіти. Нормативно-правові, організаційно-технологічні та науково-методичні основи моделювання освітньо-професійної системи (створення Національної системи кваліфікацій /НСК/, Національної рамки кваліфікацій /НРК/) на базі системного і синергетичного підходів складають науковий інтерес дослідників вищої школи України [4]. Науковці і практики, які працюють над створенням Національної системи

кваліфікацій і її аналізом, зіткнулися з низкою проблем. *По-перше*, це відсутність інституцій, що розробляли б та ефективно супроводжували систему кваліфікацій нового типу, хоча вже розроблено проекти законодавчої ініціативи та концепції НСК. Закон України «Про освіту» визначає освітні (неповна, базова, повна вища освіта) та освітньо-кваліфікаційні рівні (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр), а також підходи щодо розбудови НСК та НРК [1]. Основні їх характеристики викладено в переліках спеціальностей, галузевих стандартах вищої освіти (Освітньо-кваліфікаційна характеристика, Освітньо-професійна програма). В цих документах вписані основні професійні вимоги та професійні кваліфікації (спеціалізації), що є елементом рамки професійних компетенцій. Однак, ще немає узгодженого переліку кваліфікацій. Відповідно до Європейського реєстру агенцій із забезпечення якості вищої освіти (EQAR), в Україні належне місце буде займати національна агенція визнання дипломів, кваліфікацій, наукових ступенів. Це перша інституція нового типу, яка гармонізуватиме освітньо-професійну систему [4]. Однак об'єднання роботодавців фактично не беруть участі у професійно-кваліфікаційній сфері. Тому розроблення НСК потребує принципово нових підходів, провідної ролі сфери праці, формування кадрів для інституційних структур цієї системи. Постає необхідність у створенні її нормативно-правової бази (визначення необхідних змін чинної бази, запровадження нового законодавства або інших нормативно-правових норм). *По-друге*, було відзначено, орієнтація на перехід до рамки кваліфікацій європейського простору вищої освіти, яка робить акцент виключно на академічній кваліфікації випускників вищої школи, не відповідає запитам ринку праці й системи вищої освіти України. Для підвищення її ефективності необхідно подбати про можливість переходу від професійно-технічної до вищої освіти, а також переміщення між різними формами останньої. Важливим завданням є створення єдиної рамки кваліфікацій для вищої і професійно-технічної освіти на базі системи кваліфікацій, професій і спеціальностей, формування гнучких освітніх траєкторій, забезпечення зв'язку між вимогами до випускників та вимогами ринку праці. *Третє* – рамка, створена на основі навчальних досягнень, може бути реалізована за умови такої класифікації кваліфікацій, яка б сприяла працевлаштуванню (мається на увазі співвідношення завдань, які виконуються за певною професією, і тих, що визначені для кожного кваліфікаційного рівня). *Четверте* – потребує розв'язання проблема існування двох моделей кваліфікаційних рамок (Болонської й Копенгагенської), принципова відмінність між якими зумовлена бінарною опозицією: академічна і професійна кваліфікація. (Болонський та Копенгагенський процеси спрямовані на реформування освітніх систем різного рівня: вищої і професійно-технічної освіти). В основі «болонського еталону» лежить дублінська модель універсальних описів результатів навчання [2]. В ній дескриптори описують сутність і природу

кваліфікації за такими критеріями: знання та розуміння; їх застосування; формулювання суджень; комунікативні навички; здатність до самостійного навчання. Сутність «копенгагенського еталону» (рамка EQF – LLL) можна відобразити у формулі: EQF = Мобільність + Навчання впродовж усього життя, а дескрипторами виступають: знання, вміння, компетентність, що охоплюють особистісні та професійні результати [3]. Структура Державного стандарту вищої освіти України використовує дескриптори обох розглянутих рамок. Тому і виділяють два складники стандартів – «Вимоги до освітніх рівнів» (За основу можна безпосередньо взяти дублінські дескриптори, як це зроблено у більшості країн – учасниць Болонського процесу) і «Вимоги до освітньо-кваліфікаційних рівнів», (де можна дати описи результатів навчання, сформульовані на основі дескрипторів EQF – LLL (авторська версія О. Голубенко і Т. Морозової). *П'яте*, для кожного освітньо-кваліфікаційного рівня необхідно вивчити міжнародний досвід створення Рамки кваліфікацій на основі результатів навчання. Орієнтація на Болонський процес повинна усвідомлюватися як стимул для осмислення європейських вимог і стандартів з метою визначення можливостей удосконалення української системи освіти. Педагогічна наука і практика має багаті традиції дослідження формалізації вимог до професійної підготовки випускників [5]. Цінним є перехід від традиційного до компетентнісного підходу в описі вимог освітньої програми й результатів її освоєння. *Шосте*, національний «Класифікатор професій» є Державним стандартом у сфері професійно-кваліфікаційної діяльності. За структурою, концептуальними положеннями, кодами він повністю, а за змістом лише частково (біля 70%) відповідає своєму міжнародному аналогу – Міжнародній стандартній класифікації (ISCO). *Сьоме*, величезна кількість університетів понизила статус цього типу закладу вищої освіти. Немає чіткого розмежування понять «національний університет», «державний», «регіональний», «місцевий», як і відповідних вимог до їх створення. На порядку денному – розробка відповідних положень та проведення акредитації навчальних закладів щодо їх відповідності. *Восьме*, важливою проблемою розробки Національної рамки кваліфікацій є забезпечення сумісності Європейської і Загальної кваліфікаційної рамки для загальноєвропейського простору вищої освіти (молодший спеціаліст, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук). Запропонована НРК є оцінною сіткою для формування вітчизняних кваліфікаційних рівнів відповідно до європейського освітнього простору із збереженням традицій української системи освіти. Національна система кваліфікацій зміщує акценти з термінів навчання і навчального закладу, де кваліфікацію було отримано, на безпосередню якість професійних знань і здатність їх практичного застосування, що зумовлює конкуренцію між освітніми установами в умовах ринку праці, збільшує значущість самоосвіти і практичного досвіду, полегшує мобільність кваліфікованих фахівців.

До блоку Болонського пакету освітніх реформ ми відносимо результати навчання. Саме вони є основою класифікації кваліфікацій. Те, що випускник вивчив і вміє робити після закінчення процесу навчання, становить зміст поняття «результат навчання». Тому ця категорія визначається у форматі знань, умінь та компетентності. Знання – результат засвоєння інформації у процесі навчання. Вміння – здатність застосовувати і використовувати знання для розв'язання завдань. У ЄРК уміння описано як когнітивні (пов'язані з використанням логічного інтуїтивного і творчого мислення) чи практичні (здатність до використання методів, матеріалів, інструментів і приладів). Компетентність – підтверджена здатність використовувати знання, вміння й особистісні, соціальні та/або методологічні здібності у роботі або навчанні для професійного й особистісного розвитку. Отже, якщо взяти результати навчання за основу опису кваліфікацій, то це сприятиме: формулюванню вичерпного переліку вимог щодо досягнень на момент успішного завершення навчання; підвищенню прозорості стандартів; забезпеченню єдиного формату для різних форм навчання, встановлення взаємозв'язку між професійно-технічною і вищою освітою; розробленню наскрізних навчальних програм без повторень у різних модулях, кваліфікаціях; точному визначенню ключових завдань освітньої програми; взаємодії між викладанням, навчанням та оцінюванням; подальшій роботі над проблемами оцінювання, розробленням відповідних критеріїв, підвищенням ефективності й варіативності навчання; створенню незалежних референтних точок системи координат для розроблення й оцінювання стандартів як на національному, так і міжнародному рівнях; чіткому формулюванню досягнень і якостей, що належать до сфери кваліфікацій та відповідають інтересам роботодавців, закладів освіти і суспільства. На часі – розробка НРК із урахуванням міжнародного досвіду, забезпечення чіткого визначення цілей кваліфікацій, переорієнтації системи професійної освіти всіх рівнів на компетентції; створення ефективної системи забезпечення якості освіти.

Література:

1. Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: документи і матеріали (травень-грудень 2004 р.). – Ч. 2 / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. ; під ред. В. Г. Кременя. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2004. – 202 с.
3. Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: навчально-методичний посібник / О. В. Столяренко, О. В. Столяренко. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 148 с.
4. Столяренко О. В. Системний і синергетичний підхід в освітньо-виховних моделях / О. В. Столяренко, О. В. Столяренко // Знання. Освіта.

Освіченість. Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: ВНТУ, 2016. – 181 с. – С. 45–48.

5. Тенишева В. Ф. Интегративно-контекстная модель формирования профессиональной компетенции : автореф. дисс... докт. пед. наук : 13. 00. 01 / В. Ф. Тенишева. – М., 2008. – 44 с.

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА ЕТАПІ ЇЇ ВХОДЖЕННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Стрілець А. В.

викладач кафедри початкової освіти

*Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна*

Процес європейської інтеграції дедалі помітніше впливає на всі сфери життя держави, не оминув він і вищої освіти. Відтак, Україна чітко визначила орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності у контексті європейських вимог [1, с. 3].

Процес євроінтеграції передбачає створення загальноєвропейського освітнього і наукового простору на основі розроблення єдиних критеріїв і стандартів у галузі освіти та науки з метою визнання періодів та термінів підготовки фахівців з вищою освітою, що сприятиме співробітництву між вищими навчальними закладами країн Європи, мобільності викладацького складу та студентів.

Процеси європейської інтеграції охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності. Не стала винятком і освіта, особливо вища школа. Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог, дедалі наполегливіше працює над практичним приєднанням до Болонського процесу.

Слід підкреслити, що Болонський процес не передбачає створення повністю ідентичних систем освіти у різних країнах, він призначений для зміцнення взаємозв'язків та покращення взаєморозуміння між різними освітніми системами.

Україні потрібна системна реформа освіти, яка має бути предметом суспільного консенсусу, розуміння того, що освіта – це один з основних важелів цивілізаційного поступу та економічного розвитку.